

Policy mot muta och bestickning

– Styrdokument –

 Eda kommun	Styrdokument	
	Dokumenttyp	-
	Beslutad av	Kommunfullmäktige 2014-02-26 § 24
	Dokumentansvarig	Kommunchefen
	Reviderad av	—

Innehållsförteckning

1	Policy mot muta och bestickning.....	4
1.1	Allmänt.....	4
1.2	Syfte.....	4
1.3	Muta och bestickning.....	4
	Gränsen mellan tillbörlig och otillbörlig förmån.....	5
2	Riktlinjer.....	6
2.1	Måltider.....	6
2.2	Kundträffar.....	6
2.3	Studieresor, kurser och seminarier.....	6
2.4	Gåvor.....	6
2.5	Gåvor och testamenten inom kommunens hälso- och sjukvård samt socialtjänst.....	7
2.5.1	Gåvor.....	7
2.5.2	Gåvor utan realiserbart ekonomiskt värde.....	7
2.5.3	Testamentariskt förfarande.....	7
2.6	Tjänster.....	7
2.7	Anlitande av anställdas egna företag.....	7
2.8	Rabatter och lån.....	7
2.9	Övriga erbjudanden, bonuspoäng.....	8
2.10	Rutiner då korruptionsbrott misstänks eller upptäcks.....	8

1 Policy mot muta och bestickning

1.1 Allmänt

Eda kommun är en stor arbetsgivare, tillsammans med de kommunala bolagen har man verksamheter inom många områden. Som medarbetare eller förtroendevald kan du bli utsatt för påverkan av olika slag, och det är viktigt att veta var gränsen går mellan en otillbörlig och tillbörlig förmån.

För all offentlig verksamhet är demokrati, rättssäkerhet och effektivitet grundläggande värden. Det är viktigt att kommunkoncernens anställda och förtroendevalda inte missbrukar sin ställning och att integriteten inte behöver ifrågasättas. Korruption får inte förekomma, det är lätt att rasera förtroendet för verksamheten och svårt att bygga upp det igen.

1.2 Syfte

Kommunledningen vill med denna policy tydliggöra gränsdragningen mellan tillbörlig och otillbörlig förmån för medarbetare och förtroendevalda i Eda kommun och de kommunala bolagen. Policyn ska vara ett stöd för samtliga och ska också tydliggöra för leverantörer vad som gäller i Eda kommun.

Samtliga anställda och förtroendevalda ska ta del av riktlinjerna i denna policy. Närmaste chef ansvarar för att systematiskt vid introduktion av en nyanställd, årligen på arbetsplatsträffar och i medarbetarsamtal gå igenom innebörden av dokumentet.

1.3 Muta och bestickning

Alla anställda och förtroendevalda och dess bolag omfattas av lagreglerna om muta och bestickning. Lagreglerna gäller både offentlig och privat verksamhet. Kraven är dock högre på anställda och förtroendevalda i offentlig verksamhet och korruptionsbrotten faller där under allmänt åtal, 20 kap. 5 § brottsbalken. Allmän åklagare har därför rätt och skyldighet att väcka åtal för sådant brott.

Korruptionsbrotten bestickning och muta regleras i 17 kap 7 § respektive 20 kap 2 § Brottsbalken.

Bestickning föreligger om någon lämnar, utlovar eller erbjuder en muta eller annan otillbörlig belöning till en arbets- eller uppdragstagare för dennes tjänsteutövning.

Mutbrott begås när en arbetstagare i privat eller offentlig tjänst tar emot, låter sig utlova eller begär en muta eller otillbörlig förmån för sig själv eller annan för sin tjänsteutövning.

En muta kan till exempel bestå av pengar, varor och tjänster, besök på restaurang, sportevenemang, resor, kurser och konferenser.

Ibland kan även en gåva utan ekonomiskt värde för givaren framstå som så attraktiv för mottagaren att den kan tänkas påverka dennes tjänsteutövning.

Du som är anställd eller förtroendevald inom Eda kommun eller dess bolag har ett personligt ansvar att agera på ett sådant sätt att allmänheten och

media inte får anledning att misstänka att du i din tjänsteutövning eller i ditt uppdrag låter dig påverkas av otillbörliga förmåner.

Frågor som du alltid bör ställa dig om du erbjuds något av en utomstående part är:

- Är detta en förmån?
- Varför erbjuds den mig?
- Finns det en koppling mellan förmånen och min tjänsteutövning?

Om förmånen betingar ett visst värde för dig som mottagare, och den är kopplad till din tjänsteutövning eller uppdraget, är det bestickning och tackar du ja har du gjort dig skyldig till mutbrott.

Om du i ditt arbete/uppdrag upplever att du blir utsatt för försök till bestickning ska du genast meddela detta till din chef. Du ska också tacka nej till sådan förmån, med hänvisning till denna policy.

Gränsen mellan tillbörlig och otillbörlig förmån

Gränsen mellan en tillbörlig och otillbörlig förmån kan växla från tid till annan, och mellan olika verksamhetsområden. Som anställd inom Eda kommun eller dess bolag ställs höga krav på att uppträdandet inte på något sätt kan uppfattas/tolkas som korrupt.

Några typiska situationer där du bör tänka dig för är inför erbjudande om gåvor, testamentsförordnanden, rabatter, provisioner, måltider, konferenser, resor, fritidserbjudanden, tjänster eller krediter, men även vid erbjudanden om mer dolda förmåner som exempelvis inköp till "självkostnadspris" ska stor försiktighet iakttas.

Ett bra sätt att undvika svårigheterna med gränsdragning är att helt undvika att ta emot gåvor och förmåner.

2 Riktlinjer

Här ges exempel på situationer där erbjudandet av en förmån från en extern part bör hanteras med extra stor försiktighet. Samtliga exempel gäller anställda och förtroendevalda i Eda kommun och dess bolag.

2.1 Måltider

I relationen till en leverantör bör du tacka nej till att bli bjuden på alla typer av måltider av en utomstående, om inte måltiden har ett naturligt samband med uppdraget.

Måltider i samband med uppdraget kan vara en ”normal” arbetslunch, det vill säga ”dagens rätt” eller liknande.

Det är aldrig tillåtet att låta sig bjudas i samband med upphandling av vara eller tjänst, oavsett vilken roll du har i upphandlingsprocessen.

Att bli bjuden på alkohol till måltiden är alltid en otillbörlig förmån.

2.2 Kundträffar

Om ett utomstående företag som kommunen handlar av bjuder på någon form av förtäring i samband med en kundträff är det normalt tillåtet att delta om huvudsyftet med träffen är att utbyta information.

Även i samband med kundträffar är alkohol till måltiden en otillbörlig förmån.

2.3 Studieresor, kurser och seminarier

Resor som har ett naturligt samband med tjänsteutövningen/förtroendeuppdraget är det oftast tillåtet att delta i, om de omfattar en dag. Om resan inkluderar övernattning ska kommunen själv stå för kostnaden. Man bör alltid diskutera längre studieresor med sin chef.

2.4 Gåvor

I princip ska du aldrig ta emot gåvor från utomstående. Särskild restriktivitet gäller för den som utövar myndighetsutövning. Tillbörlig förmån kan vara mindre varuprover, enklare prydnadsföremål och minnesgåvor.

Enklare uppvaktnings i samband med sjukdom, högtidsdagar, helger såsom jul och olika former av avslutning kan accepteras.

Måttfulla gåvor kan anses vara av värde understigande en procent av aktuellt prisbasbelopp, vid högtidsdagar och jubileer tre procent av aktuellt prisbasbelopp. Observera att beloppsgränserna inte är absoluta och att en gåva därmed kan anses som otillbörlig även om värdet är ringa. Särskilt viktigt är att gåvan inte förknippas med viss prestation.

2.5 Gåvor och testamenten inom kommunens hälso- och sjukvård samt socialtjänst

För att förtroendet för kommunens hälso- och sjukvård samt socialtjänst inte ska kunna ifrågasättas är det av yttersta vikt att du som anställd beaktar kravet på lika vård och rättigheter för alla utan att förvänta dig några särskilda förmåner för din tjänsteutövning.

2.5.1 Gåvor

Du får aldrig ta emot gåvor av en vårdtagare eller brukare om det kan ge upphov till misstanke om särbehandling av vårdtagaren. Penninggåvor ska aldrig accepteras även om det rör sig om små belopp. Även när det gäller andra slags gåvor bör stor försiktighet iakttas och för gåvor med ett realiserbart värde såsom smycken, konstverk etc. så gäller samma förhållningssätt som för penninggåvor.

2.5.2 Gåvor utan realiserbart ekonomiskt värde

En vårdtagare vill ibland visa sin tacksamhet genom att bjuda på en tårta, choklad, köpa blommor etc. Sådana gåvor bör kunna accepteras utan att det ska anses vara otillbörligt. Däremot är det olämpligt att ta emot flera gåvor från en och samma vårdtagare även om värdet av gåvorna är ringa.

2.5.3 Testamentariskt förfarande

Vårdpersonal får inte ta emot ett testamentariskt förordnande från en vårdtagare. Inte heller får personalen påverka en vårdtagare att upprätta ett testamente till förmån för någon annan. I Socialstyrelsens broschyr "Om gåvor och testamenten" finns mer information om erbjudanden om gåvor, ersättningar eller andra förmåner från vårdtagare eller anhöriga till vårdtagare.

2.6 Tjänster

En muta kan bestå i sidoleveranser av varor och tjänster från leverantör, t.ex. att få en tjänst utförd. Som exempel kan nämnas ombyggnad av hus etc. Det är särskilt viktigt att vara uppmärksam mot bestickningar från leverantörer när du som privatperson begär in offerter från företag som du samtidigt har en relation till i din tjänsteutövning.

2.7 Anlitande av anställdas egna företag

Det är inte tillåtet att för kommunens räkning anlita arbets- eller uppdragstagares eller närståendes egna företag utan att en upphandling enligt LOU genomförts. Företaget ska konkurrensutsättas med minst två andra leverantörer. Tydliga utvärderingskriterier och en väl dokumenterad upphandlingsprocess krävs.

Den som godkänner och beslutar om upphandlingen får inte ha ovan nämnda koppling till företaget.

2.8 Rabatter och lån

Anställda eller förtroendevalda får inte ta emot rabatter, följderbjudanden eller lån som kan kopplas till den anställdes tjänsteutövning eller den förtroendevaldas uppdrag.

2.9 Övriga erbjudanden, bonuspoäng

Ibland förekommer det att anställda och förtroendevalda får erbjudanden i tjänsten/uppdraget om att fritt eller till subventionerat pris delta i olika evenemang på fritiden. Det kan vara en resa, lån av sportstuga/segelbåt eller aktiviteter som till exempel golftävlingar. Tacka alltid nej till sådana erbjudanden.

Bonuserbjudanden i form av bonuspoäng i samband med exempelvis flygresor, övernattningar på hotell etc., ska alltid tillfalla arbetsgivaren när detta är lämpligt, annars tackar du nej till ett sådant erbjudande.

2.10 Rutiner då korruptionsbrott misstänks eller upptäcks

Om du har frågor om vad som är en otillbörlig förmån eller gåva eller har fått ett erbjudande av någon utomstående ska du ta upp detta med din närmaste chef, som därefter kan föreslå åtgärder.

Misstänker du som anställd att någon inom kommunen är utsatt för/tackar ja till muta, ska du anmäla detta till närmaste chef, eller dennes chef.